

Data uitwisseling in de zorg

Technieken met betrekking tot standaardisatie en initiatieven rondom het uitwisselen van data

De noodzaak voor het elektronisch uitwisselen van medische gegevens wordt, mede door de introductie van het elektronisch medisch dossier en de toename van multidisciplinaire zorg, steeds groter. Elektronische uitwisseling zorgt voor continuïteit van zorg, vermijdt dubbele onderzoeken, voorkomt medicatiefouten, en waarborgt kennis.

Om te komen tot een effectieve en zorg brede data uitwisseling, zijn standaarden van belang. Standaarden over welke informatie nodig is, op welke manier deze wordt opgeslagen, in welke terminologie, en hoe uitwisseling van informatie plaatsvindt.

Doel van deze factsheet is het beschrijven van de verschillende standaardisatie technieken en het schetsen van landelijke initiatieven op het gebied van standaardisatie.

Standaardisatie op inhoud

Bij standaardisatie op inhoud (ook wel semantische interoperabiliteit genoemd), ligt de nadruk op het accuraat bepalen van de betekenis van gegevens en het leggen van verbanden tussen gegevens.

Bij standaardisatie op inhoud wordt onderscheid gemaakt tussen terminologiestelsels, classificatiestelsels en codestelsels.

Terminologiestelsels worden gebruikt om termen binnen een specifiek domein te standaardiseren. Er zijn verschillende typen terminologiestelsels met elk eigen doel en eigen kenmerken.

- Voorbeeld: 57054005 voor Acuut Myocardinfarct (voor dit concept bestaan meerdere termen, o.a. Acute hartaanval, Acuut hartinfarct).

Classificatiesystemen worden gebruikt om concepten en termen op basis van gemeenschappelijke kenmerken in te delen (classificeren/clusteren). Hiervoor zijn verschillende classificatiesystemen beschikbaar.

-Voorbeeld: B415 functies van bloedvaten, B4150 functies van arteriën, B4151 functies van capillairen B4152 functies van venen

Codestelsels worden gebruikt om algemene concepten te coderen. Toepassing van codestelsels maakt het voor informatiesystemen mogelijk om op basis van de onderlinge samenhang van gegevens en interpretatie van informatie aanvullende functionaliteit als decision support en wetenschappelijk onderzoek te ondersteunen.

-Voorbeeld: 84042

8: radiologie

4: bovenarmen

42: CT-onderzoek

Verder bepalen **zorginformatie bouwstenen** (ZIBs) wat er over een bepaald item van het zorgproces van de patiënt moet worden vastgelegd. Dit kan als input dienen voor het EPD.

-Voorbeeld: ZIB alcohol gebruik legt vast wat er over alcohol gebruik moet worden vastgelegd.

Standaardisatie van vorm en structuur

Via elektronische berichten worden gegevens tussen systemen uitgewisseld. Dit voorkomt dat zorgverleners informatie over de patiënt dubbel vastleggen.

Om informatie te kunnen uitwisselen is standaardisatie op vorm en structuur (ook wel syntax genoemd) van belang. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen communicatiestandaarden en netwerksystemen.

Communicatiestandaarden zijn technische standaarden om informatie tussen systemen uit te wisselen (structuur van een bericht).

Netwerksystemen zijn systemen voor communicatie tussen twee of meer computers (versturen van het bericht).

Versturen van gegevens

Voor het versturen van informatie gelden normen. NEN 7510 bestrijkt de volle breedte van de informatiebeveiliging. NEN 7512 de authenticatie, digitale handtekeningen en vertrouwensrelaties tussen partijen, NEN 7513 geeft regels voor het bewaren van gegevens.

Landelijke initiatieven

Stichting Nictiz werkt als onafhankelijke partij aan programma's om standaardisatie van informatie(-uitwisseling) in de zorg te realiseren.

-Vanuit het Programma 'Meer Regie over Gezondheid' heeft NICTIZ het MedMij platform opgezet, met eisen voor persoonlijke gezondheidsomgevingen.

-Het programma 'Registratie aan de bron' van ziekenhuizen en branche organisaties (NFU, NVZ, Nictiz) heeft ten doel zorginformatie eenduidig te registreren.

- In het programma 'Idensys in de zorg', werken overheid en bedrijfsleven samen aan afspraken die ervoor zorgen dat er een betrouwbare identiteitscontrole kan plaatsvinden wanneer burgers inloggen voor toegang tot hun medische gegevens.

De Vereniging van Zorgaanbieders voor Zorgcommunicatie (VZVZ) is verantwoordelijk voor de uitwisseling van medische gegevens via het Landelijk SchakelPunt (LSP). Het LSP regelt de inzage in patiëntinformatie die lokaal opgeslagen ligt bij zorgaanbieders. Via het LSP kunnen zorgverleners snel actuele informatie opvragen, mits zij aan de veiligheidseisen voldoen en hun computersysteem is aangesloten op het netwerk van het LSP. Wie wanneer wat opvraagt, wordt gelogd. Het LSP maakt gebruik van de AORTA communicatiestructuur.

Internationale samenwerking

IHE is een wereldwijd initiatief van professionals om de informatie uitwisseling in de zorg te verbeteren. XDS is een van de netwerkstandaarden van IHE. Momenteel wordt XDS vooral gebruikt voor digitale beelduitwisseling, maar in principe kan elk type bestand worden uitgewisseld, zoals bijvoorbeeld klinische verslagen.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u zich richten tot
Esther Bloemen-van Gorp
E-mail: info@innovatiesindezorg.eu
Telefoon: 088-0272120

ICT-standaarden in de zorg

Standaardisatie op inhoud (semantiek)

Codestelsel: Diagnose thesaurus · ISO 3166-1 · GMDN · G-standaard
Classificatie: ATC · CLIQ · CMSV · CMEM · DBC · DSM · ICD · ICHI · ICEC · ICF(Y) · ICNP · ICPC · ICPS · LOINC · NANDA · NHG-standaard · NIC · NOC · NTS · OMAHA
Terminologie: RADLEX · SNOWMED CT

Standaardisatie op techniek (syntax)

Communicatiestandaard: AORTA · AZR · CCR · Continua · DICOM · EDIFACT · IHE · GS1 · HL7
Netwerk: LSP · Evocs · XDS · OZIS · POINT · RSP · Zorgdomein · Zorgmail